

ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

Υλικά και Εργασίες διαμόρφωσης
χώρων πρασίνου - Ειδικές
τεχνικές επεμβάσεις

Βασικά κριτήρια επιλογής των φυτών στα έργα πρασίνου:

- Καλλωπιστική αξία.
- Λειτουργική αξία.
- Οικονομική σημασία.
- Αρμονικότητα με το χώρο.
- Αντοχή και μακροβιότητα.

- Διατήρηση τοπικής χλωρίδας.
- Αύξηση βιοποικιλότητας.
- Έμφαση στα ενδημικά μεσογειακά είδη για εξοικονόμηση νερού.
- Είδος χρήσης χώρου.
- Αισθητική ανάδειξη χώρου.

Βασικές κατηγορίες φυτών που χρησιμοποιούνται στους χώρους πρασίνου:

- Δέντρα
- Θάμνοι
- Αναρριχώμενα
- Ετήσια ποώδη
- Πολυετή ποώδη

- Τριανταφυλλιές
- Βολβώδη
- Χλοτάπητες
- Εδαφοκάλυψης
- Παχύφυτα
- Κάκτοι
- Υδροχαρή

Βασικά υλικά που χρησιμοποιούνται στους χώρους πρασίνου:

- Ξύλο
- Άμμος
- Πριονίδι
- Πέτρα
- Χαλίκι
- Ψηφίδα

- Βότσαλο
- Ηφαιστειογενής πέτρα
- Πλάκα Καρύστου
- Πλάκα πεζοδρομίου
- Μάρμαρο
- Τούβλο
- Κεραμίδι
- Κυβόλιθοι γρανίτη

Στοιχεία διαμόρφωσης χώρων πρασίνου αποτελούν:

- Πέργκολες
- Κιόσκια
- Πλακόστρωση
- Φράκτες
- Περιφράξεις
- Παγκάκια
- Τεχνητές λίμνες
- Καταρράκτες

- Τοιχία αντιστήριξης
- Εξώστες
- Γλυπτά
- Κατασκευές για παιδιά
- Παραπετάσματα
- Επίπλωση
- Φωτισμός
- Θέσεις στάθμευσης

Κλάδεμα

- **Κλάδεμα** είναι η εργασία που αποσκοπεί στο να διαμορφώσει και να δώσει στο φυτό ένα ορισμένο σχήμα, να οριοθετήσει την ανάπτυξή του ή να ρυθμίσει την παραγωγή του.
- Το κλάδεμα γίνεται κυρίως το **χειμώνα** αλλά και κατά **τακτά χρονικά διαστήματα** κατά τη διάρκεια του χρόνου.

Τα **κύρια είδη κλαδέματος** είναι:

- Κλάδεμα ανανέωσης.
- Κλάδεμα διαμόρφωσης-αποκατάστασης.
- Κλάδεμα διατήρησης σχήματος- συντήρησης.
- Κλάδεμα άνθισης.
- Κλάδεμα διατήρησης της υγείας και της ασφάλειας.

Λίπανση

- Η **θρέψη των φυτών** αποτελεί εξαιρετικά δύσκολη διαδικασία.
- Η **βασική λίπανση** των φυτών γίνεται το φθινόπωρο και, αν απαιτείται, ακολουθεί **συμπληρωματική** την άνοιξη.
- Ο τύπος του εδάφους σε συνδυασμό με τις ανάγκες των φυτών και το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα καθορίζουν το είδος και τη συχνότητα των λιπάνσεων.
- Η λίπανση περιλαμβάνει την **προσθήκη μακροστοιχείων και ιχνοστοιχείων**.

Άρδευση

- Η σωστή διαχείριση και η ικανοποίηση των αναγκών όλων των φυτών προϋποθέτει το πότισμα με λάστιχο συμπληρωματικά του αυτόματου ποτίσματος.
- Η συχνότητα και η ποσότητα της άρδευσης σχετίζεται με την εποχή.
- Η εγκατάσταση αυτόματου ποτίσματος προϋποθέτει ειδική μελέτη και σωστό σχεδιασμό.
- Το σύστημα αυτόματου ποτίσματος διαφοροποιείται ανάλογα με το χώρο που ποτίζουμε.

Χλοοτάπητας

- Αποτελεί φυτοκοινωνία και συνιστά μία από τα πιο χαρακτηριστικές κατασκευές στους περισσότερους κήπους.
- Η εντυπωσιακότερη κατασκευή με χλοοτάπητα έχει κάποια μορφής καμπυλότητα στο σχήμα της αναδεικνύοντας την προσωπικότητα του κήπου.
- Ο χλοοτάπητας αποτελείται κυρίως από είδη της οικογένειας Graminae με κοινό χαρακτηριστικό την έκφυση της νέας βλάστησης στο κατώτερο μέρος του στελέχους έτσι ώστε τα φυτά να μην έχουν προβλήματα ανάπτυξης από τα συνεχόμενα κουρέματα της κορυφής του στελέχους.

Οι βασικοί παράγοντες που παίζουν ρόλο στην εγκατάσταση του χλοοτάπητα είναι:

- Περιβαλλοντικοί ρύτποι
- Άνεμος
- Τρόπος χρήσης
- Διαθεσιμότητα νερού
- Έδαφος
- Θερμοκρασία
- Ατμοσφαιρική υγρασία
- Ηλιοφάνεια
- Αντοχή στη χρήση
- Προσαρμοστικότητα

- Τα **είδη** που χρησιμοποιούνται σε χλοοτάπητες διακρίνονται σε **ψυχρόφιλα** και **θερμόφιλα**.
- Τα ψυχρόφιλα είδη αναπτύσσονται σε θερμοκρασίες 15-25°C και, συνήθως, διατηρούνται πράσινα καθ' όλο το έτος. Ευδοκιμούν κυρίως σε ζώνες με όχι ζεστό καλοκαίρι, αυξημένη ατμοσφαιρική υγρασία και αρκετές βροχοπτώσεις.
- Τα θερμόφιλα είδη αναπτύσσονται σε θερμοκρασίες 25-32°C και διατηρούνται πράσινα από την άνοιξη ως το φθινόπωρο. Ευδοκιμούν κυρίως σε ζώνες με ήπιο χειμώνα και παρατεταμένες συνθήκες καλοκαιριού.

Τα **βασικά ψυχρόφιλα είδη** για χλοοτάπητα είναι:

- Festuca sp.
- Lolium sp.
- Poa sp.
- Agrostis sp.

Τα **βασικά θερμόφιλα είδη** για χλοοτάπητα είναι:

- *Cynodon dactylon*
- Zoysia sp.
- *Stenotaphrum secundatum*
- *Pennisetum clandestinum*
- *Dichondra repens*

Οι βασικές διαδικασίες εγκατάστασης του χλοοτάπητα είναι:

- Απομάκρυνση πετρών και υπολειμμάτων και καθαρισμός του εδάφους από ζιζάνια.
- Φρεζάρισμα και ψιλοχωματισμός του εδάφους.
- Εγκατάσταση αποστραγγιστικού δικτύου.
- Βελτίωση της υπάρχουσας δομής του εδάφους αν αυτό είναι φτωχό.
- Εγκατάσταση αυτόματου ποτίσματος.
- Ισοπέδωση του εδάφους.
- Σπορά.
- Ενσωμάτωση του σπόρου.
- Κυλίνδρισμα.
- Πότισμα

Οι βασικές διαδικασίες συντήρησης του χλοοτάπητα είναι:

- Κούρεμα
- Πότισμα
- Λίπανση
- Αερισμός
- Φυτοπροστασία
- Επιδιόρθωση

Έτοιμος χλοοτάπητες

- Έτοιμος χλοοτάπητας ή sod είναι το γρασίδι το οποίο καλλιεργείται σε ειδικά φυτώρια για 6-8 μήνες και στη συνέχεια αφαιρείται και κόβεται με ειδικά μηχανήματα σε λωρίδες με ένα λεπτό στρώμα χώματος που περιέχει μεγάλο μέρος των ριζών του χλοοτάπητα.
- Τυλίγεται σε ρολά και για την εγκατάστασή του στρώνεται στο έδαφος σαν χαλί.
- Αμέσως ποτίζεται και σταδιακά οι ρίζες εγκαθίστανται στο έδαφος.

Εναλλακτικά του χλοοτάπητα

- Το τμήμα του κήπου παραμένει γυμνό με χώμα ή με χώμα και φυτά τοποθετημένα στρατηγικά.
- Κάλυψη του χώρου με αδρανή υλικά ή άλλες κατασκευές εάν υπάρχει η δυνατότητα (χαλίκι, κ.α.).
- Χρήση φυτών εδαφοκάλυψης (vinca κ.α.). Η λύση αυτή πιθανόν να περιορίσει την κινητικότητα των ανθρώπων στο χώρο.

Βιοκλιματικός σχεδιασμός και κήπος

- Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός αφορά στο σχεδιασμό κτιρίων καθώς και εσωτερικών και εξωτερικών-υπαίθριων χώρων με βάση το κλίμα της περιοχής.
- Έχει σκοπό την εξασφάλιση άριστων εσωκλιματικών συνθηκών (θερμική και οπτική άνεση, ποιότητα αέρα), με την ελάχιστη δυνατή κατανάλωση ενέργειας.
- Για το σκοπό αυτό αξιοποιούνται όλοι οι διαθέσιμοι φυσικοί πόροι (ήλιο, αέρα - άνεμο, νερό, έδαφος, βλάστηση).
- Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός συνεισφέρει στην εξοικονόμηση ενέργειας για θέρμανση, ψύξη, δροσισμό και φωτισμό.

Εξαρτάται πολύ από το τοπικό κλίμα και βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- Θερμική προστασία
- Αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας
- Απομάκρυνση της θερμότητας
- Ρύθμιση των περιβαλλοντικών συνθηκών στο εσωτερικό των χώρων.
- Εξασφάλιση επαρκούς ηλιασμού και ελέγχου της ηλιακής ακτινοβολίας για φυσικό φωτισμό των κτιρίων
- Βελτίωση του κλίματος έξω και γύρω από τα κτίρια.

- Η φύτευση παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στο βιοκλιματικό σχεδιασμό καθώς πέρα από την ευεργετική έκλυση οξυγόνου και την απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα μέσω της φωτοσύνθεσης, προσφέρει σκίαση σε κτίρια και χώρους.
- Η μεγάλη ποικιλία φυτικών ειδών με διαφορετικό μέγεθος, πυκνότητα φυλλώματος και σχήμα και η σωστή τους τοποθέτηση στον περιβάλλοντα χώρο ή και πάνω στα κτίρια «οχυρώνουν» περαιτέρω το κέλυφος του κτιρίου.

